

Ecologische quickscan

Kanaalweg 188 Bovensmilde

&

De Streek 11 Hooghalen

Ecologische quickscan

Kanaalweg 188
9421 TB Bovensmilde

&

De Streek 11
9414 VL Hooghalen

E.J. Ruiter

1

Alcedo Natuurprojecten heeft dit rapport opgesteld in opdracht van AgriPlaza Bouwadvies

Daarmee is dit rapport eigendom van bovengenoemde opdrachtgever. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, microfilm, fotokopie, of welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Alcedo Natuurprojecten. Het is ook niet toegestaan dit rapport zonder toestemming te gebruiken voor enig ander werk dan waarvoor dit product is ontwikkeld.

Alcedo Natuurprojecten is niet aansprakelijk voor gevolgschade of schade welke voortvloeit uit toepassingen van resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Alcedo Natuurprojecten; opdrachtgever vrijwaart Alcedo Natuurprojecten van aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Colofon

Ecologische quickscan

Kanaalweg 188
9421 TB Bovensmilde
&
De Streek 11
9414 VL Hooghalen

Auteur: E.J. Ruiter

Opdrachtgever: AgriPlaza Bouwadvies
Industrieweg 4F
9482 TT Tynaarlo

Contactpersoon: Jeffrey Akkerman, info@agriplazabouwadvies.nl

Opdrachtnemer: Alcedo Natuurprojecten
Cornelis Houtmanstraat 10
8023 EA Zwolle

Onderzoek uitgevoerd door: Evert Ruiter

Rapportage: Evert Ruiter, info@alcedo-natuurprojecten.nl

Rapportcodes:

Projectnummer: 2019-024

Rapportcode: 2019-017

Datum: 15 april 2019

Status: Concept

Te citeren als: *Ruiter E.J. 2019. Ecologische quickscan Bovensmilde en Hooghalen. April 2019. Alcedo Natuurprojecten rapport 2019-017. In opdracht van AgriPlaza Bouwadvies*

Inhoud

1.	Inleiding	4
1.1.	Aanleiding	4
1.2.	Doel	4
1.3.	Leeswijzer	5
2.	Onderzoeksmethode	6
2.1.	Algemene opzet en werkwijze	6
2.2.	Bronnenonderzoek	6
2.3.	Oriënterend terreinbezoek	6
2.4.	Gebruikte onderzoeksinstrumenten	6
2.5.	Volledigheid van het onderzoek	7
2.6.	Verantwoording	7
3.	Wettelijk kader	8
3.1.	Algemeen	8
3.2.	Doelstelling van de Wnb	8
3.3.	Welke soorten worden beschermd	8
3.4.	Zorgplicht	8
3.5.	De verbodsbepalingen	9
3.6.	Beschermingsregimes	9
3.7.	NNN	10
3.8.	Natura 2000	12
4.	Beschrijving locatie en ingreep	14
4.1.	Beschrijving locatie	14
4.1.1.	Locatie 1	14
4.1.2.	Locatie 2	14
4.2.	Beschrijving ingreep	16
4.2.1.	Locatie 1	16
4.2.2.	Locatie 2	16
5.	Resultaten	18
5.1.	Veldbezoek	18
5.2.	Aangetroffen soorten	18
5.2.1.	Flora	18
5.2.2.	Grondgebonden zoogdieren	18
5.2.3.	Vleermuizen	19
5.2.4.	Vogels	19
5.2.5.	Amfibieën, reptielen en vissen	20
5.2.6.	Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden	20
6.	Toetsing aan de Wnb	21
7.	Conclusies	12
8.	Vrijblijvende adviezen	23
9.	Bronvermeldingen	24
	Fotobijlage	25

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

In Bovensmilde aan de Kanaalweg 188 en in Hooghalen aan De Streek 11 staan agrarische panden die in het kader van de Ruimte voor Ruimte regeling van de Provincie Drenthe zullen worden gesloopt. Het betreft aan de Kanaalweg Bovensmilde een voormalige kippenschuur die nu dienst doet als paardenstal en aan De Streek in Hooghalen voormalige koeien- en varkensstallen. De kans bestaat dat door de sloop van de panden geschikt leefgebied verloren gaat van middels de Wet Natuurbescherming (Wnb) beschermde plant- of diersoorten. Hierbij valt te denken aan huismussen, uilen en vleermuizen. Derhalve heeft de provincie Drenthe de initiatiefnemers gevraagd een ecologisch onderzoek uit te laten voeren. Daartoe is in eerste instantie het uitvoeren van een ecologische *quickscan* binnen de kaders van de Wnb noodzakelijk. De resultaten van de quickscan kunnen mogelijk bepalend zijn voor vervolgonderzoek. De initiatiefnemers hebben via bemiddeling van AgriPlaza Bouwadvies het ecologisch adviesbureau Alcedo Natuurprojecten uit Zwolle verzocht deze ecologische quickscan uit te voeren. In deze rapportage wordt uiteengezet hoe de opdracht is uitgevoerd en wat de conclusies daarvan zijn.

1.2. Doel

Het doel van het onderzoek, de ecologische quickscan, is het controleren en onderzoeken van de locatie op de aanwezigheid van middels de Wnb beschermde diersoorten en het uitbrengen van advies ten aanzien van eventuele vervolgstappen.

Het onderzoek is samen te vatten in zes vragen:

1. Welke beschermde soorten, zoals genoemd in de Wnb zijn op de locatie aanwezig?
2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen plannen op deze beschermde soorten?
3. Worden bij uitvoer van de voorgenomen plannen verbodsbepalingen van de Wnb overtreden?
4. Welke mogelijkheden zijn er om negatieve effecten op de beschermde soorten te minimaliseren of te voorkomen?
5. Moet er nader onderzoek worden uitgevoerd?
6. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen plannen een ontheffing van de Wnb aan te vragen bij de provincie Overijssel?

1.3. Leeswijzer

In dit hoofdstuk is beschreven hoe dit onderzoek, het uitvoeren van ecologisch onderzoek in het kader van soort- en gebiedsbescherming, tot stand is gekomen en werd de doelstelling vertaald naar onderzoeksvragen. In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethodiek besproken. In hoofdstuk 3 wordt het wettelijk kader uiteengezet. In hoofdstuk 4 volgt een algemene beschrijving van de onderzochte locatie en de voorgenomen ingrepen. In hoofdstuk 5 volgt de synthese van de resultaten en wordt een effectentoetsing uitgevoerd op beschermde soorten in het kader van de Wnb. In hoofdstuk 6 volgt een effectentoetsing op de gebiedsbescherming Wnb. In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen met eventuele mitigerende maatregelen en wordt de eventuele noodzaak aangegeven tot vervolgonderzoek. In hoofdstuk 8 wordt een aantal adviezen met betrekking tot de inrichting van de groene ruimte geopperd. Hierna volgen de geraadpleegde bronnen en bijlagen met een foto impressie van de onderzochte locatie.

2. Onderzoeksmethode

2.1. Algemene opzet en werkwijze

Dit onderzoek betreft een quickscan. Op basis van een grondig onderzoek op locatie wordt een inschatting is gemaakt van de (potentiële) aanwezigheid van en mogelijke nadelige effecten op beschermde diersoorten. Deze inschatting is gemaakt op basis van parate kennis van soorten en expert judgement. Vervolgens is een inschatting gemaakt van te verwachten negatieve effecten op de (potentieel) aanwezige beschermde soorten. De mogelijk negatieve effecten zijn getoetst aan de Wnb.

2.2. Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen zijn verspreidingsgegevens van internetmedia en diverse verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen en (jaar)verslagen van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd (zie geraadpleegde bronnen).

2.3. Oriënterend terreinbezoek

De beide locaties zijn op 2 april 2019 bezocht. Het bezoek vond overdag plaats onder goede weerscondities. Tijdens het bezoek is in de plangebieden zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten, o.a. via zicht- en gehoorwaarnemingen, sporenonderzoek, nesten, holen, uitwerpselen, enzovoorts. Ook de omgeving is onderzocht op de aanwezigheid van sporen en of andere aanwijzingen van het voorkomen van dieren die ter plaatse leven, maar ook de omgeving benutten. Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of de locaties geschikt zijn voor de in de regio voorkomende beschermde soorten. De bebouwing is van de binnen- en buitenkant onderzocht.

2.4. Gebruikte onderzoeksinstrumenten

Bij dit onderzoek zijn de volgende instrumenten en hulpmiddelen gebruikt:

- digitale fotocamera;
- verrekijker;
- mobiele telefoon met invoerapplicatie ObsMapp.

2.5. Volledigheid van het onderzoek

Gedurende het veldonderzoek wordt een inschatting van een gebied gemaakt, maar met een dergelijk veldonderzoek is het nooit zeker dat alle aanwezige soorten ook daadwerkelijk waargenomen (kunnen) worden. Een ervaren veldbioloog kan echter wel een goede inschatting maken van de kans dat beschermde soorten een plangebied benutten. Dit gebeurt aan de hand van kennis over de ecologie van beschermde soorten en hun habitatvoorkeur en aan de hand van uitgebreide gebiedskennis van de onderzoeker. Op basis van het veldbezoek, bronnenonderzoek en overleg met de eigenaar kan men er van uitgaan dat er een goede inschatting is gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten.

2.6. Verantwoording

Het veldwerk is uitgevoerd en de rapportage geschreven door Evert Ruiter van Alcedo Natuurprojecten. Vanuit de opdrachtgever werd dit onderzoek begeleid door Jeffrey Akkerman van AgriPlaza Bouwadvies. Alle in het rapport gebruikte foto's zijn gemaakt door Evert Ruiter, tenzij anders vermeld.

3. Wettelijk kader

3.1. Algemeen

De bescherming van planten- en diersoorten is in Nederland geregeld in de Wet natuurbescherming (verder te noemen Wnb). Deze wet is op 1 januari 2017 in werking getreden en beschermt ruim 900 soorten in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet en de Boswet.

3.2. Doelstelling van de Wnb

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur;
- het behouden en herstellen van biologische diversiteit;
- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur en het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen.

De Wet natuurbescherming benoemt niet welke concrete activiteiten wel of niet zijn toegestaan. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten. Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van uw activiteiten op beschermde soorten. Heel vaak gaan activiteiten en werkzaamheden en de bescherming van soorten prima samen. Als u uw werk zo kunt inrichten dat u geen schade toebrengt aan beschermde soorten, dan hoeft u vooraf niets te regelen. Soms is het echter onvermijdelijk dat schade ontstaat aan beschermde dieren of planten. In die situaties is het nodig dat u vooraf bekijkt of hiervoor een vrijstelling geldt, of dat een ontheffing moet worden aangevraagd ('nee-tenzij'-beginsel).

8

3.3. Welke soorten worden beschermd?

De Wnb kent drie categorieën van beschermde soorten:

- Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn;
- Soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn;
- Andere soorten waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

3.4. Zorgplicht

In de Wnb is ook een zorgplicht vastgelegd. Deze plicht geldt te allen tijde en houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze plicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

3.5. De verbodsbepalingen

Beschermingsregimes		
Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Andere soorten § 3.3 Wnb
<p>Artikel 3.1 lid 1</p> <p><i>Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.</i></p>	<p>Artikel 3.5 lid 1</p> <p><i>Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.</i></p>	<p>Artikel 3.10 lid 12</p> <p><i>Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.</i></p>
<p>Artikel 3.1 lid 2</p> <p><i>Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.</i></p>	<p>Artikel 3.5 lid 4</p> <p><i>Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.</i></p>	<p>Artikel 3.10 lid 1b</p> <p><i>Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.</i></p>
<p>Artikel 3.1 lid 3</p> <p><i>Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.</i></p>	<p>Artikel 3.5 lid 3</p> <p><i>Het is verboden om eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.</i></p>	Niet van toepassing
<p>Artikel 3.1 lid 4 en lid 5</p> <p><i>Het is verboden vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.</i></p>	<p>Artikel 3.5 lid 2</p> <p><i>Het is verboden om dieren opzettelijk te verstoren.</i></p>	Niet van toepassing
Niet van toepassing	<p>Artikel 3.5 lid 5</p> <p><i>Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.</i></p>	<p>Artikel 3.10 lid 1c</p> <p><i>Het is verboden planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.</i></p>

Tabel 1: Verbodsbepalingen Wnb.

3.6. Beschermingsregimes

De Wnb kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn en een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn (beschermd). Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten (flora, fauna en avifauna) beschermd. Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Er mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Er moet tegenover een afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

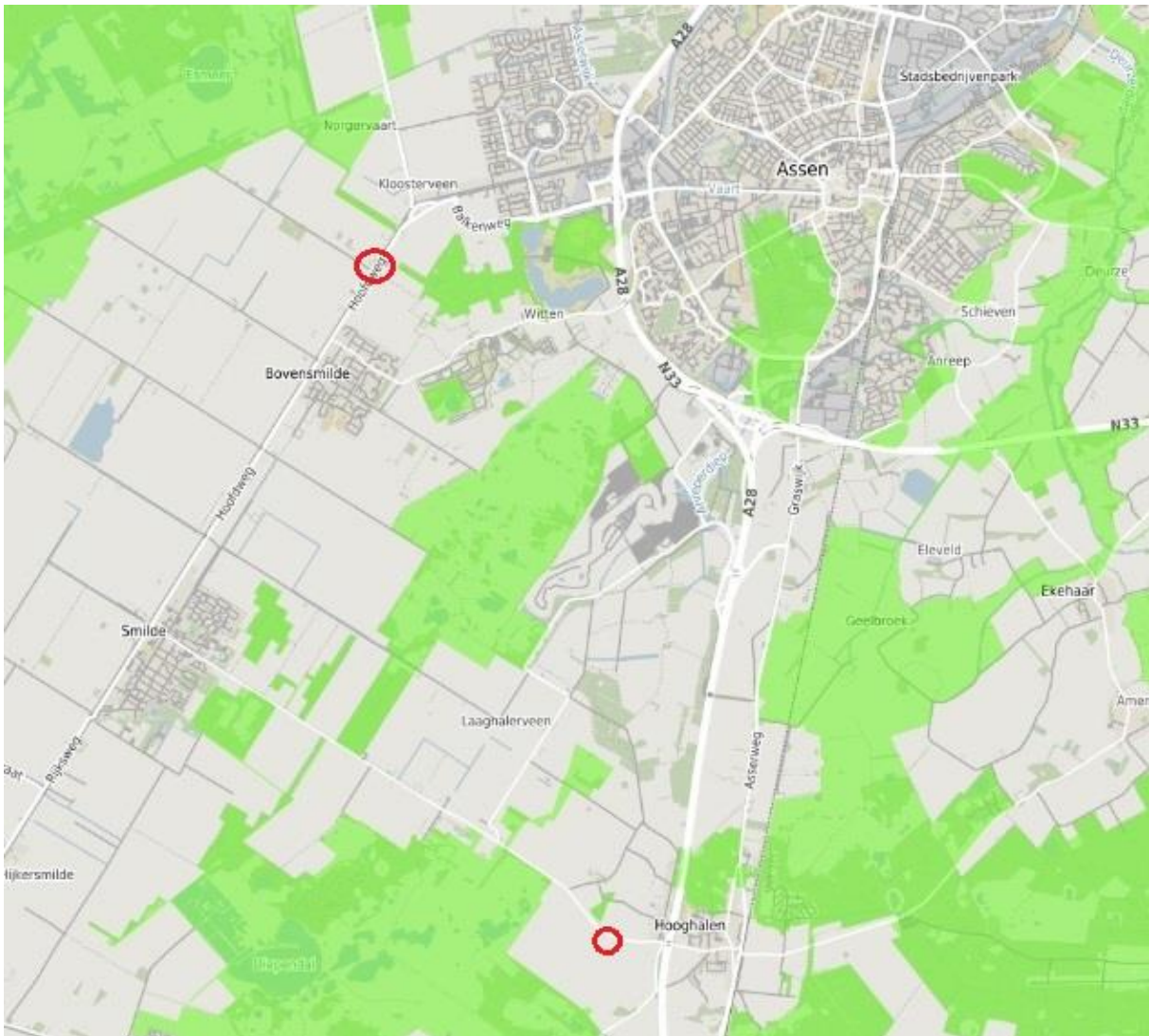
3.7. Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland, oftewel NNN (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS), is een netwerk van natuurgebieden waarin de natuur (planten en dieren) voorrang heeft en derhalve wordt beschermd. Daarmee wordt voorkomen dat natuurgebieden geïsoleerd komen te liggen en dieren en planten uitsterven en dat de natuurgebieden zo hun waarde verliezen. De NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur en het is derhalve van belang dit netwerk te bespreken in het kader van natuurbescherming. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

Sinds 1990 zijn de provincies en het Rijk druk doende met de aanleg van verbindingzones tussen verschillende natuurgebieden om zo een duurzaam, samenhangend netwerk van gebieden te creëren. De NNN heeft als doel van bestaande en nieuwe natuur een goed werkend netwerk te maken. Het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN is hierbij het uitgangspunt. Net als bij de Wnb geldt hier het 'nee-tenzij'-beginsel. Dit is 1 oktober 2012 vastgelegd in het Besluit Algemene Regelingen Ruimtelijke Ordening (BARRO). Dit betekent dat er geen activiteiten plaats mogen vinden waardoor de **wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN** in het geding komen, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang, tenzij er geen reële alternatieven zijn of tenzij negatieve effecten zo veel mogelijk beperkt worden en de overblijvende effecten worden gecompenseerd.

Rijk en provincies hebben in 2011 met elkaar afgesproken dat natuurbeheer meer een regionale verantwoordelijkheid wordt. Dat is vastgelegd in het Natuurakkoord. Als gebiedsregisseurs van het landelijke gebied zetten de provincies zich in voor een versterking van de natuur. Zij dienen de begrenzing van het NNN vast te leggen in een provinciale verordening, waar ook de regels omtrent de inhoud van en de toelichting bij bestemmingsplannen in het belang van de realisatie, bescherming, instandhouding en verdere ontwikkeling van de beoogde natuurkwaliteit van het NNN worden beschreven. De provincies dienen hierbij ook de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN vast te leggen. Dit zijn de huidige en potentiële waarden, gebaseerd op de natuurdoelen van het desbetreffende gebied. Per perceel worden deze doelen vaak in natuurdoeltypen en/of beheertypen vastgelegd.

De onderzochte locaties liggen op minder dan 3 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde grens van Natuurnetwerk Nederland

Figuur 1: Ligging van de onderzochte locaties t.o.v. NNN Drenthe. Bron: Geoportaal Drenthe.

3.8. Natura 2000

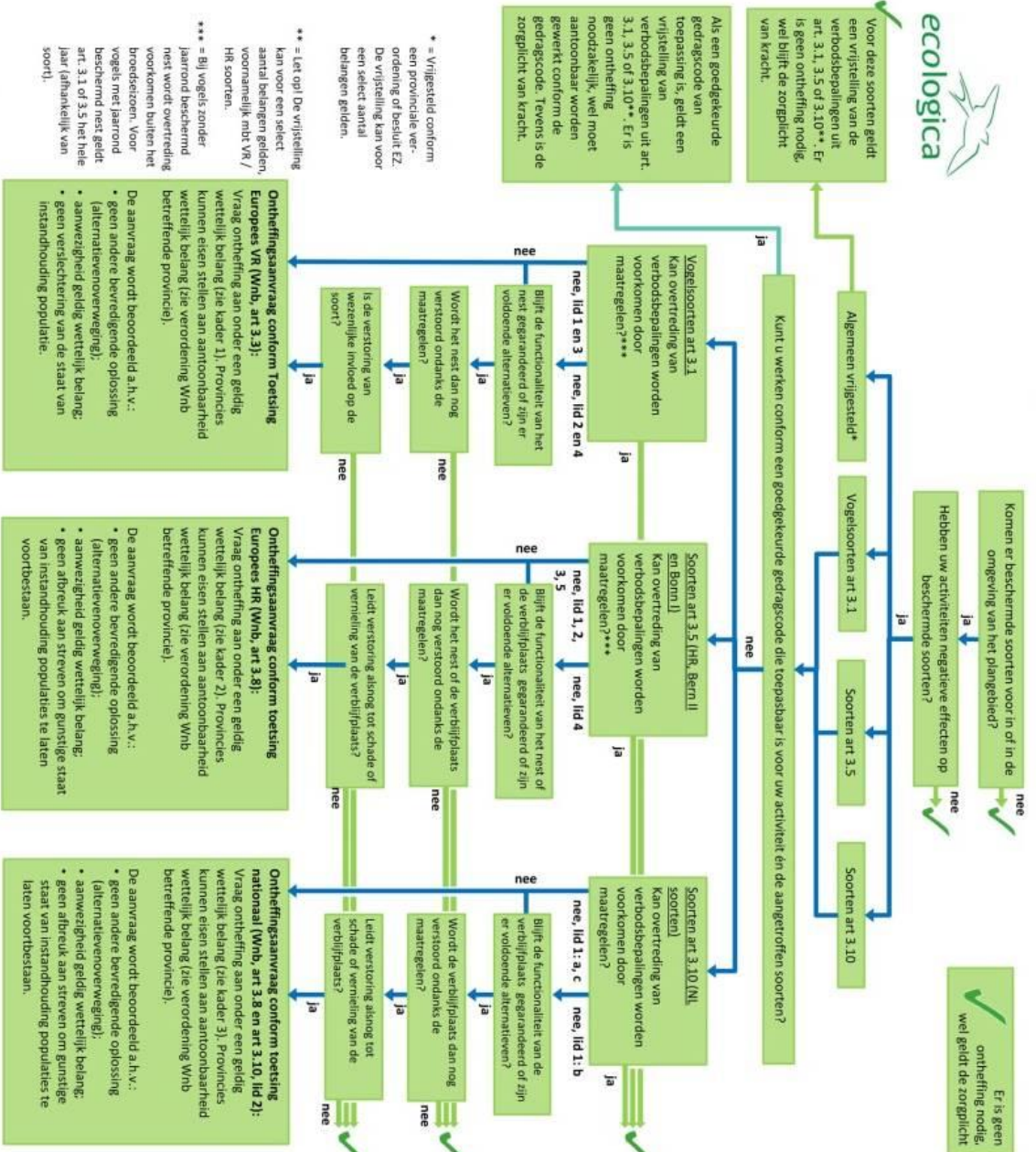
Bij een aanvraag voor een ecologische Quicksan en/of flora- en fauna-onderzoek wordt ook onderzocht of het plangebied binnen de begrenzingen of directe invloedssfeer (minder dan 3 kilometer) van een N2000 gebied ligt en wat de effecten van de voorgenomen ingreep/activiteit op dat gebied zullen zijn.

De onderzochte locaties liggen op minder dan 3 kilometer afstand van de dichtstbijzijnde grens van N2000 gebieden.

Figuur 2: Ligging van de onderzochte locaties t.o.v. Natura 2000 gebieden. Bron: Symbiosis Alterra.

Praktisch stroomschema soortenbescherming Wet Natuurbescherming art. 3.1, 3.5 en 3.10

© Ecologica, 7 november 2016. Geldig voor beheer, onderhoud en ruimtelijke ontwikkelingen. Disclaimer: Gebaseerd op de wettekst dd 19 januari 2015 en conceptverordeningen van provincies, bij beeldzame implementatie van de huidige wetgeving van RVO. Te gebruiken in combinatie met de Lijst beschermde soorten Wvb en de Toelichting stroomschema soortenbescherming Wvb 2015. Aan dit schema kunnen geen rechten worden ontleend.

- Kader 1. Wettelijke belangen art 3.1:**
- 1) in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - 2) in het belang van veiligheid van luchtverkeer;
 - 3) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - 4) ter Bescherming van flora en fauna;
 - 5) voor onderzoek of onderwijs, uitzetten of hernieuwen van soorten;
 - 6) selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van vogels.

- Kader 2. Wettelijke belangen art 3.5:**
- 1) de bescherming van flora en fauna en in stand houden natuurlijke habitats;
 - 2) het voorkomen van ernstige schade aan gewassen, vee, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - 3) de volksgezondheid, openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten;
 - 4) onderzoek en onderwijs, reproductie of herintroduktie van soorten;
 - 5) op selectieve wijze een beperkt vastgesteld aantal soorten te vangen of te plukken of onder zich te hebben.

- Kader 3. Wettelijke belangen art 3.10 (in aanvulling op de belangen genoemd in kader 2):**
- a) in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling;
 - b) ter voorkoming van schade of overlast van dieren;
 - c) ter voorkoming van verstoring van omringende gebieden;
 - d) in het kader van bestendig beheer of onderhoud landbouw of bossen;
 - e) in het kader van bestendig beheer of onderhoud van wegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, wlegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of liv natuurbeheer;
 - f) in het kader van bestendig beheer of onderhoud landschappelijke kwaliteiten gebied;
 - h) in het algemeen belang.

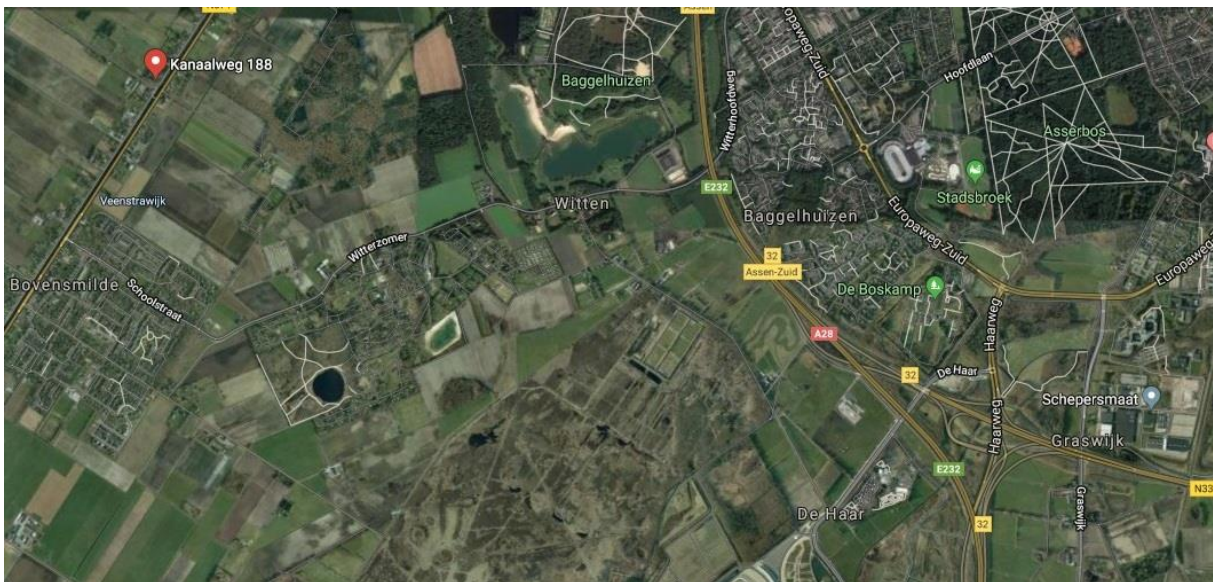
Figuur 3: Stroomdiagram Wet natuurbescherming (Bron: Ecologica)

4. Beschrijving locatie en ingrepen

4.1. Beschrijving locaties

4.1.1. Locatie 1: Kanaalweg 188 Bovensmilde

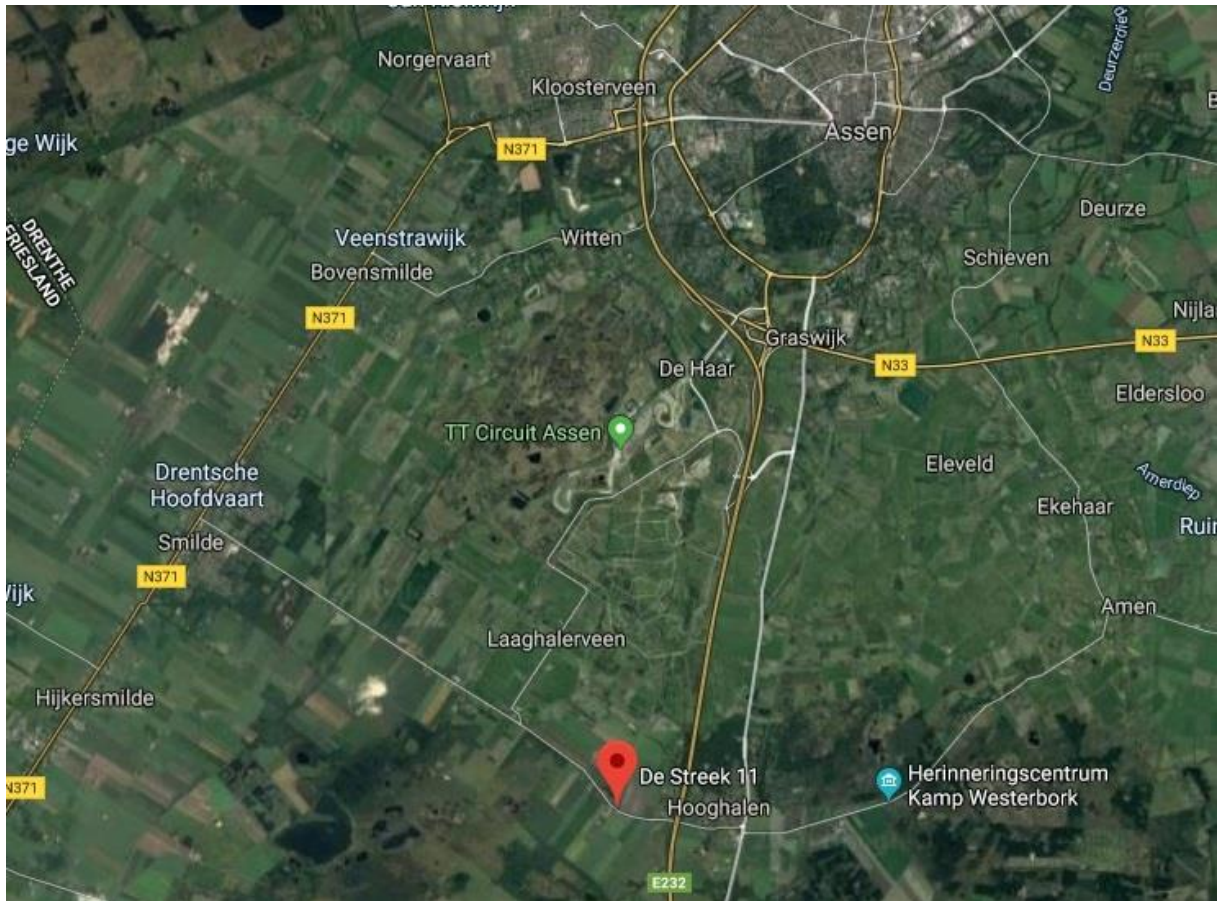
Locatie 1 is gelegen in de gemeente Midden-Drenthe en ligt net te noorden van de woonkern Bovensmilde. Het betreft een woonhuis (voormalige boerderij) met daarachter een grote schuur (voormalige kippenschuur) welke dienst doet als paardenstal/opslagruimte/stalling caravans/werkruimte. De schuur verkeert in een goede staat met wat achterstallig onderhoud. De gehele schuur is uit hout opgetrokken en heeft een golfplaten dak. Zie fotobijlage. Rondom de schuur is veel groen aanwezig in de vorm van inheems struiken zoals Vlier en bomen zoals Zomereik en Fijnspar. De locatie ligt in agrarisch buitengebied en in de nabijheid van het Natura 2000 gebieden Fochteloërveen en Witterveld.

Figuur 4: Ligging van locatie 1 . Bron: Google Maps

4.1.2. Locatie 2

Locatie 2 is eveneens gesitueerd in de gemeente Midden-Drenthe en ligt in de buurtschap Laaghalen ten westen van de woonkern Hooghalen. Het betreft een boerderij gekoppeld aan een stallencomplex met daaromheen twee overige objecten, te weten een oude varkensstal en een kapschuur. De boerderij en de kapschuur verkeren in een redelijk goed staat van onderhoud. De stallen zijn slecht onderhouden of zelf in staat van ruïne. Zie fotobijlage. Rondom de locatie is, met uitzondering van de tuin, weinig groen aanwezig. Het geheel ligt wel in een groene agrarische omgeving en in de nabijheid van Natura 2000 gebied het Witterveld.

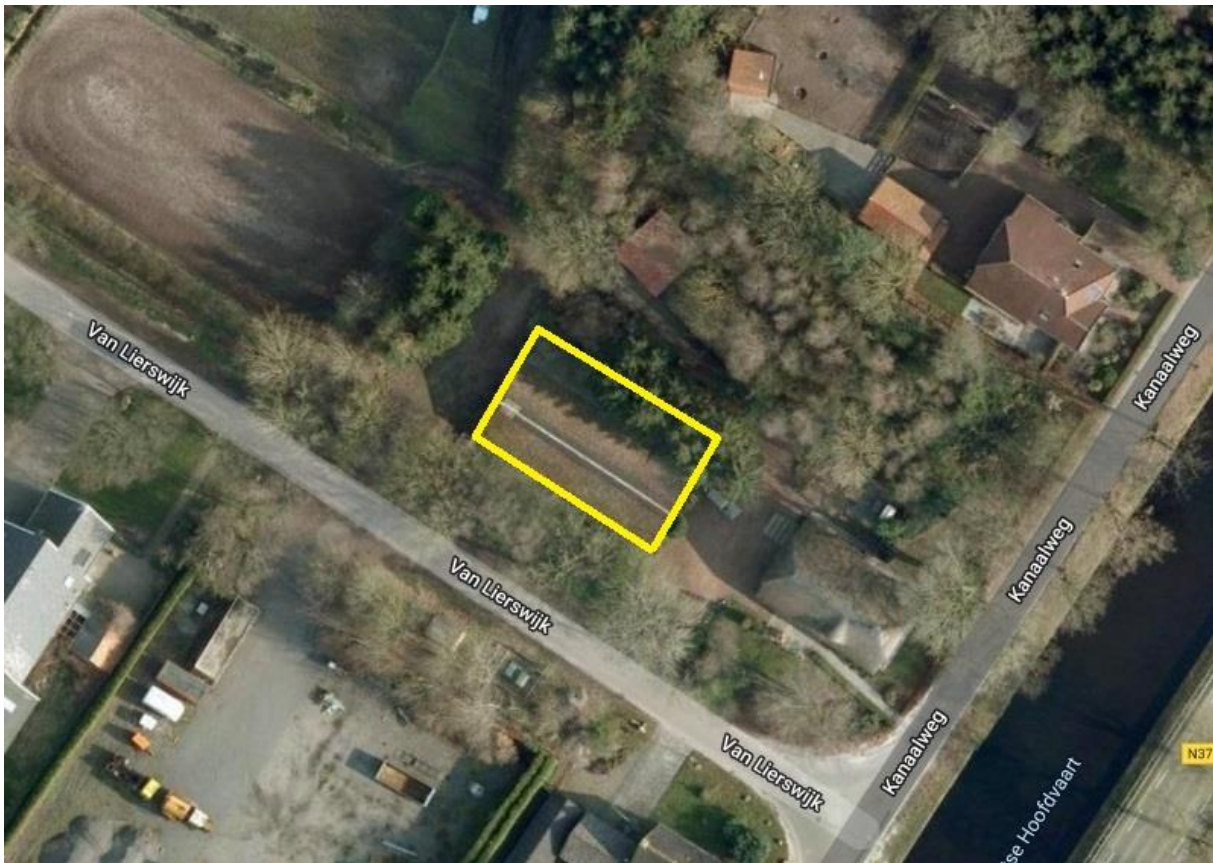

Figuur 5: Ligging van locatie 2. Bron: Google Maps.

4.2. Beschrijving ingrepen

4.2.1. Locatie 1.

De initiatiefnemer is van plan de bestaande schuur (figuur 5 gele kader) geheel te slopen en op een locatie daarachter ter plekke een nieuwe woning te bouwen. Het huidige woonhuis zal worden verkocht. Ten behoeve van deze plannen zullen enkele fijnsparren worden gekapt.

Figuur 6: Close up van locatie 1. Te slopen deel in geel kader. Bron: Google Maps.

4.2.2. Locatie 2.

De initiatiefnemer is van plan twee stallen (figuur 5 gele kader) geheel te slopen. De ruimte die hierdoor vrijkomt zal niet op de onderzochte locatie, maar elders worden gecompenseerd. Ten behoeve van deze plannen zullen geen bomen worden gekapt.

Figuur 7: Close up van locatie 2. Te slopen objecten (a en b) in gele kaders. Bron: Google Maps.

5. Resultaten

In dit hoofdstuk zijn de (potentiële) aan- of afwezigheid van de onderzochte plant- en diersoorten in het onderzoeksgebied onderbouwd. De relevante soorten zijn nader toegelicht.

5.1. Veldbezoek

Tijdens het veldbezoek is voor zover mogelijk een inventarisatie uitgevoerd van de beschermde soorten binnen de Wnb met de nadruk op de niet vrijgestelde beschermde soorten. In tabel 2 zijn de tijdstippen en de waarnemings-condities van het uitgevoerde veldbezoek weergegeven.

Waarnemingscondities veldbezoek			
Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
02.04.2019	16.00 uur	18.00 uur	Wind 1 bft., bew. 20%, circa 12 gr C. Geen regen

Tabel 2. Waarnemingscondities veldbezoek

5.2. Aangetroffen soorten

Hieronder worden de resultaten besproken van de aangetroffen soorten op beide locaties. Wordt er specifiek een locatie bedoelt, dan wordt dat aangegeven in de tekst.

5.2.1 Flora

Beide onderzochte locaties betreffen agrarische objecten in een groene en landelijke omgeving. Desondanks is de directe omgeving van de onderzochte objecten geen vrije natuurlijke omgeving, maar een door de mens aangelegde en beïnvloede situatie. In beide gevallen is die situatie begroeid met allerlei ruigtekruiden op zeer voedselrijke en verstoorde bodem. De aangetroffen plantensoorten geven dat beeld weer. Het gaat daarbij om soorten als grote brandnetel, ridderzuring, klimop en hondsdraf. Er zijn geen via de Wnb beschermde plantensoorten aangetroffen.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het onderzoek ter plaatse sporen gevonden van diverse zoogdiersoorten. Het betreft soorten als: mol, huismuis, veldmuis en bruine rat. Op beide locaties zijn geen sporen aangetroffen van marterachtigen. Op basis van inschatting van het biotoop ter plekke zullen beide locatie wel eens worden bezocht door bijvoorbeeld steenmarter, bunzing, hermelijn, wezel, egel, vos en das. Maar op geen van beide locaties is het voorkomen van deze soorten als vaste bewoner (via duidelijke aanwijzingen van aanwezige holen, verblijfplaatsen, latrines, vraatsporen en dergelijke) vastgesteld.

5.2.3 Vleermuizen

Omdat er bebouwing zal worden gesloopt is er specifiek onderzoek verricht naar de geschiktheid van deze bebouwing voor vleermuizen. Dit om te kunnen bepalen of vervolgonderzoek volgens het vleermuisprotocol 2017 plaats zou moeten vinden.

Potentiële verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen van vleermuizen bevinden zich doorgaans in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten zoals boomholtes, huizen (spouwmuren), zolders, kelders, etc. Deze locaties mogen niet te vochtig, maar ook niet te droog zijn en hebben het liefst een vrij constante temperatuur hebben.

Op de onderzochte locaties zijn geen spouwmuren aanwezig. De mogelijkheid dat er zich vleermuizen in een spouw bevinden is dus eveneens niet aanwezig. De kans op de aanwezigheid van een kraamverblijf of vast zomer- of winterverblijf is daarom nihil. Oude vervallen stallen (zoals het stallencomplex op locatie 2 object a) zijn voor vleermuizen niet geschikt als verblijfplaats omdat ze veel te koud, vochtig en winderig zijn. Dat geldt ook voor de overige onderzochte locaties. De klimatologische omstandigheden zijn niet geschikt voor vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. In de te kappen bomen (fijnsparren op locatie 1) bevinden zich geen holtes, kieren of spleten waarin vleermuizen zich kunnen verbergen/ophouden.

Potentiële vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde ruimtelijke structuren voor oriëntatie en via deze verbindingselementen van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken en weer terug. Vanwege dit vaste gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bv. rijen woningen, watergangen, rijen bomen en singels) een belangrijk onderdeel van een zogenaamde vliegroute.

Op de onderzochte locaties zijn diverse lijnvormige structuren aanwezig. Deze bestaan voornamelijk uit laanvormige structuren langs wegen en watergangen. Migrerende vleermuizen kunnen via deze structuren hun foerageergebieden bereiken. De voorgenomen activiteiten zullen geen invloed (of hooguit tijdelijk lichte invloed) hebben op deze vliegroute.

Potentieel foerageergebied

Vleermuizen foerageren op locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen en bomenrijen, bij lantaarnpalen, op warme binnenplaatsen of boven open terrein of water.

Verwacht wordt dat de onderzochte locaties deel uitmaken van foerageroutes en functioneren als foerageergebieden van vleermuizen. Deze zullen door de voorgenomen activiteiten niet worden verstoord.

5.2.4 Vogels

Aangezien dit natuurwaardenonderzoek een quickscan betreft, is er geen broedvogelinventarisatie uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek werden wel enkele vogelsoorten aangetroffen zoals: pimpelmees, heggemus, roodborst, merel, Turkse tortel, gaai, ekster en winterkoning. Speciale aandacht ging uit naar de geschiktheid van de locaties als broedlocatie voor huismus, boerenzwaluw, steenuil en kerkuil. De tijd van het jaar waarin dit onderzoek plaatsvond is een tijd waarin territoriale mussen zeer actief zijn en waarin mannetjes hun aanwezigheid voortdurend kenbaar maken. Ter plekke en in de wijde omtrek van beide onderzochte locaties werden geen huismussen waargenomen. Er werden ook geen huismussennesten aangetroffen. Wel werden er op beide locaties nesten van boerenzwaluwen aangetroffen. Zie conclusies. Er werden geen nesten of verblijfplaatsen (en sporen daarvan) van uilen gevonden.

5.2.5 Amfibieën, reptielen en vissen

Er is geen gericht onderzoek naar het voorkomen van deze soorten en soortgroepen verricht. De reden hiervoor is dat er geen voor deze soortgroepen belangrijk water- of landbiotoop zal worden aangetast. Van geschikt landbiotoop voor kleine watersalamander, gewone pad of bruine kikker is geen sprake.

5.2.6. Dagvlinders, libellen en overige ongewervelden

Ook naar deze soortgroepen is geen gericht onderzoek verricht. Dat heeft deels te maken met het tijdstip van het onderzoek, maar ook met het feit dat bij de voorgenomen werkzaamheden er geen schade kan en zal worden toegebracht aan deze soortgroepen. Afgaand op de aard van het terrein zijn er ook geen middels de Wnb beschermde insectensoorten te verwachten.

6 Toetsing aan de Wnb.

Welke verbodsbepalingen kunnen worden overtreden?

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1

Niet van toepassing: er zijn geen jaarrond beschermde nesten in het geding.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2

Niet van toepassing: er zijn geen habitatrichtlijnsoorten in het geding.

Beschermingsregie andere soorten § 3.3

Artikel 3.10 lid 1b 'het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen' is niet in het geding omdat er geen vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen zijn aangetroffen.

NB: In de Wnb is bij meer verbodsbepalingen dan onder de Flora- en faunawet het opzetvereiste toegevoegd, in lijn met de artikelen van de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn. In de Flora- en faunawet was alleen sprake van het opzetvereiste bij verontrusting (art 10). Hierdoor was de Flora- en faunawet strenger dan de verbodsbepalingen van de Habitatrichtlijn. Niet opzettelijke handelingen waarbij de verbodsbepalingen overtreden worden, zijn nu niet langer verboden. Daarbij is van belang dat het Europees Hof van Justitie in zijn jurisprudentie heeft bepaald dat onder opzet ook voorwaardelijke opzet moet worden begrepen: "Daarvan is sprake als iemand een handeling verricht en daarbij bewust de aanmerkelijke kans aanvaardt dat zijn gedragingen schadelijke gevolgen hebben voor een dier of plant.

Natuur Netwerk Nederland (NNN) en N2000

De onderzochte locatie ligt niet binnen het NNN of N2000. De voorgenomen plannen zullen dus geen nadelig effect hebben op het NNN of N2000 voor wat betreft aantasting van de biodiversiteit, omdat alle werkzaamheden buiten dit gebied zullen plaatsvinden en omdat het effect van de voorgenomen plannen niets veranderd aan de huidige situatie en de kernwaarden van het NNN en N2000 niet zullen worden aangetast.

7 Conclusies

Op basis van deze quickscan kan het volgende worden geconcludeerd:

- Op de onderzochte locaties is het voorkomen van middels de Wnb beschermde diersoorten niet aangetoond;
- Er zijn nesten aangetroffen van boerenzwaluw. Wanneer de werkzaamheden buiten de broedperiode van deze soort worden uitgevoerd, hebben de plannen geen nadelige gevolgen voor het voortbestaan van deze soort. Op beide locaties zijn ook geschikte alternatieve broedlocaties aanwezig;
- Soortgericht vervolgonderzoek (voor vleermuizen of huismussen) is niet noodzakelijk;
- De voorgenomen plannen hebben geen invloed op het aangrenzende Natuurnetwerk Nederland, Natura 2000 en/of de gunstige staat van instandhouding van wettelijk beschermde plant- en diersoorten;
- Het aanvragen van een ontheffing inzake de Wnb is niet noodzakelijk.

8 Vrijblijvende adviezen

Op verzoek van de initiatiefnemers worden de volgende adviezen verstrekt:

- Richt de nieuwbouw in op een natuur-inclusieve wijze. Bijvoorbeeld door in de muur inbouwkasten voor huismussen en vleermuizen te integreren. De mogelijkheden hiervoor zijn tegenwoordig zeer betaalbaar, eenvoudig, vrijwel onzichtbaar toe te passen en niet storend in de algehele architectuur;
- Informatie hierover is te vinden op: www.vivara.pro

9 Bronvermeldingen

- <https://geo.drenthe.nl/geoportaal>
- Lange, R., P. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 2003. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.), 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Ministerie van LNV, 2004. Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna.
- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.
- Twisk, P. *et al*, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren. KNNV Uitgeverij en Zoogdierverseniging.
- www.quickscanhulp.nl
- www.sovon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdierverseniging.nl

Fotobijlage: impressie van de onderzochte locatie

Kanaalweg 188 Bovensmilde

25

Boven: Overzichtsfoto onderzochte locatie

Onder links: binnenzijde schuur

Onder rechts: zijaanzicht schuur met gtofplaten dak

Boven links: Boerenwaluwnest in nok schuur.

Boven rechts: Keutels van bruine rat.

Onder links: Achterzijde schuur met 'rommelhok'.

Onder rechts: Een deel van de fijnsparren is al geveld.

De Streek 11 Hooghalen

Boven: Object a

Onder: Object b

Boven links: Binnenzijde object b

Boven recht: Zwaluwnest in object b

Midden links: Duivenhok object q

Midden rechts: Blnnenzijnde duivenhok

Onder links: rattenkeutels in object b

Onder rechts: ruigte achter object a

Links: Grupstal object a

Rechts: ingevallen dak object a

Kapschuur biedt compenserende nestgelegenheid voor boerenzwaluwen.

